

Dit leert de thuisbatterij-test tot nu toe

energielab

In haar Energielab test Vereniging Eigen Huis de thuisbatterij. Samen met veertien leden. Wat zijn na een halfjaar testen de eerste lessen?

TEKST **TOM KIRKEN**

1

Installatie is meer dan batterij aan de muur hangen

Een thuisbatterij kan in vrijwel elke woning worden geplaatst, maar daar komt vaak iets meer bij kijken dan hem ophangen en aansluiten. "Bij meerdere deelnemers aan onze test waren aanpassingen nodig aan de elektrische installatie", vertelt Pim van Daatselaar, projectmanager energieopslag bij de vereniging.

De aanpassingen die nodig zijn, lopen erg uiteen. Soms gaat het om kleine wijzigingen in de meterkast. Afhankelijk van het type batterij kan het ook noodzakelijk zijn de elektriciteitsaansluiting te verzwaren of de omvormer van de zonnepanelen te vervangen. "Bij een deelnemer moest de laadpaal van de elektrische auto worden gewisseld." De kosten van zulke aanpassingen komen boven op de prijs van de batterij.

2

Een thuisbatterij maakt je niet helemaal zelfvoorzienend

De meeste huiseigenaren die een thuisbatterij overwegen, doen dat omdat ze de stroom van hun zonnepanelen willen opslaan. Je kunt er het percentage zonnestroom dat je zelf verbruikt ook mee verhogen van zo'n dertig naar zestig procent, berekende voorlichtingsorganisatie Milieu Centraal eerder.

Sommige leden van Vereniging Eigen Huis zouden het liefst helemaal zelfvoorzienend worden en de stroomkabel naar hun huis doorknippen. Dat gaat met een thuisbatterij niet lukken. Dit komt doordat zonnepanelen in de winter bijna geen stroom opwekken. "De deelnemers die hun thuisaccu hiervoor gebruiken, kregen deze vanaf oktober steeds lastiger gevuld. In de maanden december tot en met februari bleef hij vrijwel leeg. Dan ben je dus aangewezen op stroom van je energieleverancier." In de zomer wekken panelen juist zoveel op dat een batterij 's middags vaak al vol zit, waarna je alsnog stroom teruglevert aan het net. En voor de goede orde: met een volle thuisbatterij kun je hooguit een tot twee dagen vooruit. De winter kom je er dus niet mee door.

"We hebben nu een dynamisch contract, maar hoeven zelf beperkt rekening te houden met de elektriciteitsprijzen. De thuisbatterij doet dat automatisch."

Peter van Grieken

"Wat ik niet wist, is dat een thuisbatterij geluid maakt. Er zit namelijk een ventilator in."

Robbin Habekotté

3

De keuze (in toepassingen) is reuze

Met een thuisbatterij kun je dus zonnestroom opslaan, maar er zijn veel meer toepassingen. Zo kun je ermee handelen in stroom. Hiervoor heb je een dynamisch energiecontract nodig, waarbij de stroomprijs elk uur verandert. Je kunt dan stroom van het net opslaan wanneer deze goedkoop is en elektriciteit verkopen aan je energieleverancier wanneer deze duur is. Daarnaast kun je de batterij inzetten op de zogenoemde onbalansmarkt. Hierbij gebruikt de aanbieder deze om vraag en aanbod op het stroomnet mee in balans te houden.

Die verdient daar geld mee en daar krijg jij een deel van. En dan zijn er ook nog eens verschillende combinaties van al deze toepassingen mogelijk. Van Daatselaar: "Meestal heb je de keuze uit vijf tot tien verschillende functies. In de bijbehorende app kun je er zelf een kiezen. De thuisbatterij gaat vervolgens op basis van een algoritme automatisch aan de slag." Die verschillende toepassingen kunnen elkaar goed aanvullen. Zo kun je instellen dat je batterij het opslaan van zonnestroom prioriteit geeft, maar oplaadt met goedkope netstroom als de zon niet schijnt. Maar ze kunnen elkaar ook bijten. "Als je hem in de zomer gebruikt op de onbalansmarkt, heeft deze minder capaciteit om zonnestroom op te slaan."

Belangrijk is volgens Van Daatselaar om goed na te denken wat precies je doel is en een instelling te kiezen die hierbij past. "En doet een leverancier beloftes over de terugverdientijd? Ga dan na op welke toepassing dit is gebaseerd." →

“Ik krijg elke maand twee nota’s: de gewone energierekening en eentje voor de onbalansmarkt. Het wordt niet duidelijk uitgelegd.”

Matthijs Boersma

4

Dynamiek rond overstap naar dynamisch contract

Wie zijn thuisbatterij gebruikt om mee te handelen in stroom, moet dus overstappen naar een dynamisch contract. Dat past niet bij iedereen, omdat het extra onzekerheid met zich meebrengt. Van Daatselaar: “Aan de andere kant: met zo’n batterij haal je het meeste uit zo’n contract doordat je stroom op de goedkoopste momenten afneemt.” Goed om te beseffen: heb je een vast contract en stap je voor de einddatum over naar een ander energiebedrijf? Dan betaal je mogelijk een opzegboete.

Als je een batterij koopt, moet je vaak zelf op zoek naar een aanbieder van een dynamisch contract. Belangrijk is om de energieleverancier in te lichten dat je een thuisaccu hebt, anders gaat het mogelijk niet goed met de aansturing of administratie. Er zijn ook bedrijven die zowel batterij als dynamisch contract aanbieden. “Check dan hoe makkelijk je later nog kunt overstappen naar een ander energiebedrijf. Soms mag je jouw batterij houden, maar verliest die belangrijke functionaliteiten.”

5

Het is soms best wel ingewikkeld

Gebruik je de batterij om mee te handelen in stroom? Dan wordt je energierekening een stuk ingewikkelder. Eén voorbeeld: deelnemers aan de test die actief zijn op de onbalansmarkt, zagen hun maandelijkse energierekening flink omhooggaan. Om vraag en aanbod op het stroomnet in balans te houden, laadt de batterij namelijk regelmatig op met netstroom. Daar betaal je voor. Later krijg je een aparte creditnota voor het bedrag dat je hebt verdiend op de onbalansmarkt. “De energierekening was al ingewikkeld, maar is op deze manier helemaal niet meer te volgen. Leveranciers moeten dit echt nog verbeteren”, zegt Van Daatselaar. Wat ook ingewikkelder wordt: veel huiseigenaren hebben al verschillende apps van bijvoorbeeld hun energieleverancier en hun zonnepanelen. Met een thuisbatterij komt er nog een bij. “Liefst wil je alles in één app aansturen en uitlezen. Er worden systemen ontwikkeld waarmee dit kan, zogenoemde home energy management systemen, maar dit staat nog in de kinderschoenen.”

Reële kans dat je investering niet terugverdient

Naast inzicht krijgen in praktische zaken, wil Vereniging Eigen Huis met de test twee hoofdvragen beantwoorden: is zo’n thuisbatterij een goede oplossing voor zonnepaneeleigenaren wanneer de salderingsregeling in 2027 stopt? En is handelen in stroom echt zo aantrekkelijk als sommige aanbieders beloven? Die vragen hoopt zij komend najaar te beantwoorden. Dan loopt de test een jaar. Uit eerdere onderzoeken door andere organisaties blijkt dat er op dit moment een reële kans is dat je een thuisbatterij niet terugverdient. Van Daatselaar: “Tegelijkertijd merken we dat een deel van onze leden terugverdientijd minder belangrijk vindt. Zij zien het vooral als een sport om zoveel mogelijk zonnestroom zelf te verbruiken.”

“Al met al vind ik de app van de thuisbatterij best gebruiksvriendelijk.”

Leo Peeters

“Ik krijg elke maand twee nota’s: de gewone energierekening en eentje voor de onbalansmarkt. Het wordt niet duidelijk uitgelegd.”

Matthijs Boersma

4

Dynamiek rond overstap naar dynamisch contract

Wie zijn thuisbatterij gebruikt om mee te handelen in stroom, moet dus overstappen naar een dynamisch contract. Dat past niet bij iedereen, omdat het extra onzekerheid met zich meebrengt. Van Daatselaar: “Aan de andere kant: met zo’n batterij haal je het meeste uit zo’n contract doordat je stroom op de goedkoopste momenten afneemt.” Goed om te beseffen: heb je een vast contract en stap je voor de einddatum over naar een ander energiebedrijf? Dan betaal je mogelijk een opzegboete.

Als je een batterij koopt, moet je vaak zelf op zoek naar een aanbieder van een dynamisch contract. Belangrijk is om de energieleverancier in te lichten dat je een thuisaccu hebt, anders gaat het mogelijk niet goed met de aansturing of administratie. Er zijn ook bedrijven die zowel batterij als dynamisch contract aanbieden. “Check dan hoe makkelijk je later nog kunt overstappen naar een ander energiebedrijf. Soms mag je jouw batterij houden, maar verliest die belangrijke functionaliteiten.”

5

Het is soms best wel ingewikkeld

Gebruik je de batterij om mee te handelen in stroom? Dan wordt je energierekening een stuk ingewikkelder. Eén voorbeeld: deelnemers aan de test die actief zijn op de onbalansmarkt, zagen hun maandelijkse energierekening flink omhooggaan. Om vraag en aanbod op het stroomnet in balans te houden, laadt de batterij namelijk regelmatig op met netstroom. Daar betaal je voor. Later krijg je een aparte creditnota voor het bedrag dat je hebt verdiend op de onbalansmarkt. “De energierekening was al ingewikkeld, maar is op deze manier helemaal niet meer te volgen. Leveranciers moeten dit echt nog verbeteren”, zegt Van Daatselaar. Wat ook ingewikkelder wordt: veel huiseigenaren hebben al verschillende apps van bijvoorbeeld hun energieleverancier en hun zonnepanelen. Met een thuisbatterij komt er nog een bij. “Liefst wil je alles in één app aansturen en uitlezen. Er worden systemen ontwikkeld waarmee dit kan, zogenoemde home energy management systemen, maar dit staat nog in de kinderschoenen.”

Reële kans dat je investering niet terugverdient

Naast inzicht krijgen in praktische zaken, wil Vereniging Eigen Huis met de test twee hoofdvragen beantwoorden: is zo’n thuisbatterij een goede oplossing voor zonnepaneeleigenaren wanneer de salderingsregeling in 2027 stopt? En is handelen in stroom echt zo aantrekkelijk als sommige aanbieders beloven? Die vragen hoopt zij komend najaar te beantwoorden. Dan loopt de test een jaar. Uit eerdere onderzoeken door andere organisaties blijkt dat er op dit moment een reële kans is dat je een thuisbatterij niet terugverdient. Van Daatselaar: “Tegelijkertijd merken we dat een deel van onze leden terugverdientijd minder belangrijk vindt. Zij zien het vooral als een sport om zoveel mogelijk zonnestroom zelf te verbruiken.”

“Al met al vind ik de app van de thuisbatterij best gebruiksvriendelijk.”

Leo Peeters